Дапоўніце тэкст двума-трыма сказамі, выкарыстоўваючы звесткі, прыведзеныя ў табліцы.

Расліна	Час раскрыцця пялёсткаў	Час закрыцця пялёсткаў
Лілея	5	20
Белы гарлачык	6—7	17—18
Наготкі	9	15—16

§ 60. Складаныя колькасныя лічэбнікі, іх скланенне, ужыванне і правапіс

374. Разгледзьце схему.

пяць — *пяцьдзясят*, *пяцьсот*

шэсць — *шэсцьдзясят*, *шэсцьсот*

сем — *семдзесят*, *семсот*

восем — *восемдзесят*, *восемсот*

Зрабіце вывад аб правапісе мяккага знака ў складаных лічэбніках.

Растлумачце правапіс ***е, я*** ў другой частцы лічэбнікаў *пяцьдзясят, шэсцьдзясят, семдзесят, восемдзесят*.

! У сярэдзіне складаных лічэбнікаў *пяцьдзясят, шэсцьдзясят, пяцьсот, шэсцьсот, дзевяцьсот* пішацца мяккі знак.

375. Выкарыстоўваючы розныя спалучэнні простых і складаных лічэбнікаў з каранямі *пяць-, шэсць-, сем-, восем-, дзевяць-*, утварыце і запішыце сем састаўных колькасных лічэбнікаў.

376. Разгледзьце выявы папяровых грашовых знакаў Беларусі. Абгрунтуйце думку аб тым, што афармленне беларускіх банкнотаў адпавядае дэвізу «Мая краіна — Беларусь».

Складзіце сказы пра тое, што адлюстравана на пярэднім баку беларускіх банкнотаў.

У з о р. *На пярэднім баку банкнота наміналам ... рублёў размешчана выява ... .*

Запішыце сказы, у якіх ужываюцца складаныя лічэбнікі.

Д л я   д а в е д к і: *Мірскі замак; Нясвіжскі замак; Белая (Камянецкая) вежа; палац Румянцавых і Паскевічаў (г. Гомель); Нацыянальная бібліятэка Беларусі; Спаса-Праабражэнская царква (г. Полацк); Магілёўскі абласны мастацкі музей імя П. В. Масленікава.*

377. Прачытайце табліцу.

Склон	Скланенне складаных колькасных лічэбнікаў	
Н.	*семдзесят капеек*	*дзвесце кіламетраў*
Р.	*сямідзесяці капеек*	*двухсот кіламетраў*
Д.	*сямідзесяці капейкам*	*двумстам кіламетрам*
В.	*семдзесят капеек*	*дзвесце кіламетраў*
Т.	*сямюдзесяццю капейкамі*	*двумастамі кіламетрамі*
М.	*(аб) сямідзесяці капейках*	*(на) двухстах кіламетрах*

!

Пры скланенні складаных колькасных лічэбнікаў (ад ***пяцідзесяці*** да ***васьмідзесяці***, ад ***двухсот*** да ***дзевяцісот***) змяняюцца абедзве часткі слова.

Другая частка (лічэбнік ***сто***) мае формы ***-сот, -стам, -стамі, -стах.***

У лічэбніку ***дзвесце*** ва ўскосных склонах (акрамя вінавальнага) у якасці першай часткі выступаюць формы лічэбніка *два* (а не *дзве*): ***двух-, двум-, двума-.***

Лічэбнік ***дзевяноста*** ва ўсіх склонах мае аднолькавую форму.

378. Запішыце словамі лікі 50, 80, 600, 900. Складзіце з імі колькасна-іменныя словазлучэнні і праскланяйце іх (па варыянтах).

Праваўладальнік Акадэмія адукацыі

379. Рашыце прыклады. Запішыце іх, замяняючы лікі словамі.

Узор. *50 + 20 = 70. Да пяцідзесяці дадаць дваццаць — будзе семдзесят.*

60 + 20 =	200 + 600 =	300 × 2 =
90 – 30 =	900 – 400 =	700 : 10 =

380. Прачытайце тэкст. Вызначце яго стыль. Перакладзіце тэкст з рускай мовы на беларускую. Запішыце, замяняючы лікі словамі.

Спринт

Спринт — это совокупность легкоатлетических беговых дисциплин на короткие дистанции (до 400 метров).

В группу беговых видов легкоатлетической программы входит бег на дистанции протяжённостью до 400 метров, а также различные виды эстафетного бега. Бег на 100, 200 и 400 метров, эстафетный бег 4 × 100 метров и 4 × 400 метров включается в программу Олимпийских игр. Дистанции протяжённостью 30, 50, 60 и 300 метров включаются в соревнования в закрытых помещениях *(По К. Гусеву)*.

Слоўнік

протяжённость — *працягласць*
соревнование — *спаборніцтва*

Каго з беларускіх спартсменаў-бегуноў называюць Белай Маланкай?

§ 61. Састаўныя колькасныя лічэбнікі, іх скланенне, ужыванне і правапіс

381. Прачытайце табліцу. Зрабіце вывад пра асаблівасці скланення састаўных колькасных лічэбнікаў.

Склон	Скланенне састаўнога колькаснага лічэбніка
Н.	*пяцьсот шэсцьдзясят сем старонак*
Р.	*пяцісот шасцідзесяці сямі старонак*
Д.	*пяцістам шасцідзесяці сямі старонкам*
В.	*пяцьсот шэсцьдзясят сем старонак*
Т.	*пяцьюстамі шасцюдзесяццю сямю старонкамі*
М.	*(на) пяцістах шасцідзесяці сямі старонках*